

L E G E

privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege stabilește informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare pentru asigurarea unui înalt nivel de protecție a consumatorilor, luând în considerare diferențele de percepție și nevoia de informații ale acestora, asigurând în același timp buna funcționare a pieței Republicii Moldova.

(2) Prezenta lege definește cerințele și responsabilitățile generale ce reglementează informațiile referitoare la produsele alimentare, în special etichetarea produselor alimentare. Aceasta prevede mijloacele pentru garantarea dreptului consumatorilor la informare și procedurile pentru furnizarea informațiilor referitoare la produsele alimentare, ținând seama de necesitatea de a prevedea suficientă flexibilitate pentru a putea răspunde evoluțiilor viitoare și noilor cerințe privind informațiile.

(3) Prezenta lege se aplică operatorilor din businessul alimentar la toate etapele lanțului alimentar, în cazul în care activitățile acestora se referă la informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de asemenea tuturor produselor alimentare destinate consumatorului final, inclusiv celor livrate de unitățile de alimentație publică, precum și produselor alimentare destinate a fi furnizate acestora. Prezenta lege se aplică serviciilor de alimentație publică oferite de societățile de transport.

(4) Normele privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare, normele privind etichetarea suplimentelor alimentare, precum și normele de etichetare a produselor alimentare cu destinație nutrițională specială se aprobă de către Guvern.

Articolul 2. Noțiuni

În scopul aplicării prezentei legi se utilizează noțiunile din Legea nr. 113/2012 cu privire la stabilirea principiilor și a cerințelor generale ale legislației privind siguranța alimentelor și, adițional, se definesc următoarele noțiuni principale:

aditiv alimentar – orice substanță care nu se consumă ca aliment în sine și nu se utilizează ca ingredient alimentar caracteristic, având sau nu valoare nutritivă, a cărei adăugare deliberată în produsele alimentare, în scop tehnologic, în procesul de fabricare, prelucrare, preparare, tratare, ambalare, transport sau depozitare, are ca rezultat sau se consideră în mod rezonabil că ar putea avea ca rezultat transformarea sau ori transformarea produselor sale secundare, în mod direct sau indirect, într-o componentă a produselor alimentare în cauză;

adjuvant tehnologic – orice substanță care:

- a) nu se consumă ca aliment în sine;
- b) este utilizată în mod deliberat la prelucrarea materiilor prime, a produselor alimentare sau a ingredientelor acestora pentru a îndeplini un anumit obiectiv tehnologic în timpul tratării sau prelucrării;
- c) poate avea ca rezultat prezența neintenționată, dar inevitabilă din punct de vedere tehnic, a unor reziduuri ale substanței respective sau ale derivaților acesteia în produsul finit, cu condiția ca aceste reziduuri să nu prezinte niciun risc sanitar și să nu aibă efecte tehnologice asupra produsului finit;

acizi grași saturați – acizii grași fără legătură dublă;

acizi grași trans – acizii grași cu cel puțin o legătură dublă neconjugată (și anume întreruptă de cel puțin o grupare metilen) carbon-carbon, în configurație trans;

acizi grași mononesaturați – acizii grași cu o legătură dublă în poziție cis;

acizi grași polinesaturați – acizii grași cu două sau mai multe legături duble cis sau cismetilenice întrerupte;

ambalaj – material specific ca execuție și natură, destinat ambalării alimentelor în vederea asigurării protecției și utilizat pentru transportul, manipularea și desfacerea produselor alimentare;

arome – produse:

a) care nu sînt destinate consumului sub această formă, fiind adăugate produselor alimentare pentru a le da sau a le modifica mirosul și/sau gustul;

b) compuse sau formate din substanțe aromatizante, preparate aromatizante, arome obținute prin tratament termic, precursori de arome, alte arome sau amestecuri ale acestora, așa cum sînt definite în secțiunea a 4-a din anexa nr. 6;

cîmp vizual – toate suprafețele unui ambalaj care pot fi citite dintr-un singur unghi de vedere;

cîmp vizual principal – cîmpul vizual al unui ambalaj care este cel mai probabil să fie văzut la prima vedere de către consumator în momentul cumpărării și care îi permite consumatorului să identifice imediat un produs după caracterul sau natura acestuia și, dacă este cazul, după marca acestuia. În cazul în care ambalajul are mai multe cîmpuri vizuale principale identice, cîmpul vizual principal este cel ales de către operatorul din businessul alimentar;

carne – părțile comestibile din ungulate domestice, păsări de curte, lagomorfe, vînat sălbatic, vînat de crescătorie, vînat mic sălbatic, vînat mare sălbatic, inclusiv sîngele;

carne separată mecanic – produs obținut prin îndepărtarea cărnii de pe oasele acoperite de carne după dezosare sau de pe carcasele de păsări, prin mijloace mecanice care determină distrugerea sau modificarea structurii fibroase a mușchilor;

curățare – îndepărtarea cojii, pielii de pe fructe, legume sau de pe ouă;

dată-limită de consum – data stabilită de producător pentru produsele alimentare care, din punct de vedere microbiologic, sînt ușor perisabile și susceptibile de a prezenta un pericol imediat pentru sănătatea consumatorului. Data-limită de consum, care indică ziua, luna și anul, este precedată de mențiunea „Expiră la data de...”;

data durabilității minimale – data pînă la care produsul alimentar își păstrează proprietățile specifice atunci cînd este păstrat în mod corespunzător;

declarația nutrițională sau *etichetarea nutrițională* – informațiile care menționează:

- a) valoarea energetică; sau
- b) valoarea energetică a unuia sau a mai multor nutrienți:
  - grăsimi (acizi grași saturați, acizi grași mononesaturați, acizi grași polinesaturați);
  - glucide (zaharuri, polioli, amidon);
  - sare;
  - fibre;
  - proteine;
  - oricare dintre vitaminele sau mineralele menționate în secțiunea 1 pct. 1 din anexa nr. 12 și prezente în cantități semnificative, după cum este prevăzut în secțiunea 1 pct. 2 din aceeași anexă;

denumire curentă – denumirea care este acceptată drept denumire a produsului alimentar de către consumatori, fără ca aceasta să necesite explicații suplimentare;

denumire descriptivă – denumirea care oferă o descriere a produsului alimentar și, dacă este cazul, a utilizării acestuia într-un mod suficient de clar încât să permită consumatorului să stabilească natura efectivă a acestuia și să-l deosebească de alte produse cu care ar putea fi confundat;

denumire legală – denumirea unui produs alimentar vândut consumatorului final sau unităților de alimentație publică, prevăzută într-un act normativ;

enzimă alimentară – produs obținut din organisme vegetale, animale sau microorganisme ori din produse derivate din acestea, inclusiv din produsele obținute printr-un proces de fermentare, folosind microorganisme;

etichetare – mențiunile, indicațiile, mărcile sau denumirile comerciale, imaginile sau semnele care se referă la un produs alimentar și care figurează pe orice ambalaj, document, anunț, etichetă, inel sau manșetă care însoțește ori se referă la produsul respectiv;

etichetă – marcaj, marcă, semn, imagine sau altă descriere scrisă, imprimată, ștanțată, marcată, gravată sau tipărită pe ambalajul produsului alimentar ori atașată ambalajului sau recipientului unui astfel de produs;

fibre – polimeri glucidici compuși din trei sau mai multe unități monomerice, care nu sînt nici digerați, nici absorbiți în intestinul subțire uman și care aparțin uneia dintre următoarele categorii:

- a) polimeri glucidici comestibili prezenți în mod natural în produsele alimentare consumate ca atare;

b) polimeri glucidici comestibili obținuți din materii prime alimentare prin mijloace fizice, enzimatică sau chimice și care au un efect fiziologic benefic, demonstrat prin dovezi științifice general acceptate;

c) polimeri glucidici comestibili sintetici care au un efect fiziologic benefic, demonstrat prin dovezi științifice general acceptate;

informații obligatorii referitoare la produsele alimentare – mențiunile pe care le impune prezenta lege pentru a fi furnizate consumatorului final;

informații referitoare la produsele alimentare – informațiile referitoare la un produs alimentar, puse la dispoziția consumatorului final prin intermediul unei etichete, prin tehnologii moderne de informare sau prin comunicare verbală;

ingredient – orice substanță sau produs, inclusiv aromele, aditivii alimentari și enzimele alimentare, precum și orice constituent al unui ingredient compus, utilizat/utilizată în fabricarea sau prepararea unui produs alimentar și prezent/prezentă încă în produsul finit, eventual sub o formă modificată; reziduurile nu sînt considerate ingrediente;

ingredient compus – ingredient care este, la rîndul lui, produs din mai multe ingrediente;

ingredient primar – ingredientul sau ingredientele dintr-un produs alimentar, care reprezintă mai mult de 50% din respectivul aliment sau pe care consumatorul le asociază de obicei cu denumirea produsului și pentru care, în majoritatea cazurilor, este necesară o mențiune cantitativă;

glucide – orice carbohidrat care este metabolizat în organism și care include polioli;

grăsimi – lipidele totale, inclusiv fosfolipidele;

lizibilitate – aspectul fizic al informațiilor prin care informațiile sînt accesibile vizual publicului larg, care este determinat de diferite elemente, printre care dimensiunea fontului, distanța dintre litere, distanța dintre rînduri, de grosimea liniilor, culoare, tipul caracterelor, raportul dintre lățimea și înălțimea caracterului, suprafața materialului, precum și de contrastul semnificativ dintre text și fundal;

loc de proveniență – orice loc indicat ca fiind locul din care provine un produs alimentar, dar care nu este țara de origine; denumirea comercială sau adresa operatorului din businessul alimentar pe etichetă nu reprezintă o indicare a țării de origine sau a locului de proveniență a produsului alimentar în sensul prezentei legi;

lot – grup de unități de vânzare ale unui produs alimentar produs, fabricat sau ambalat în condiții practic identice;

mijloc de comunicare la distanță – orice mijloc care, fără prezența fizică simultană a furnizorului și a consumatorului, poate fi utilizat pentru încheierea unui contract între aceste părți;

nutrient – proteine, glucide, grăsimi, fibre, sodiu, vitaminele și mineralele enumerate în secțiunea 1 pct. 1 din anexa nr. 12, precum și substanțele care aparțin sau fac parte din oricare dintre respectivele categorii;

nanomaterial fabricat – orice material produs în mod intenționat care conține una sau mai multe dimensiuni de ordinul a 100 nm sau mai puțin sau care este alcătuit din părți funcționale distincte, în interior sau la suprafață, dintre care multe au una sau mai multe dimensiuni de ordinul a 100 nm sau mai puțin, inclusiv structurile, aglomeratele sau agregatele, care pot să aibă o dimensiune mai mare de 100 nm, dar posedă proprietăți caracteristice scării nanometrice. Proprietățile care sînt caracteristice scării nanometrice includ:

a) proprietățile legate de suprafața specifică mare a materialelor luate în considerare;

b) proprietățile fizico-chimice specifice care diferă de cele ale aceleiași material sub altă formă decît cea nanometrică;

polioli – alcoolii care conțin mai mult de două grupări hidroxil;

prelucrare – orice acțiune care modifică în mod semnificativ produsul inițial, inclusiv prin încălzire, afumare, sărare, coacere, uscare, marinare, extragere, extrudare sau o combinație a acestor procedee;

preparate din carne – carnea refrigerată, inclusiv carnea care a fost secționată în fragmente, căreia i se adaugă produse alimentare, condimente sau aditivi sau care a fost supusă unei prelucrări insuficiente pentru a modifica în esență structura fibroasă a mușchilor și a determina astfel dispariția caracteristicilor cărnii proaspete;

produs alimentar preambalat – orice produs prezentat consumatorului final și unităților de alimentație publică, constituit dintr-un produs alimentar și din ambalajul în care a fost introdus înainte de a fi oferit spre vânzare, pe care acest ambalaj îl acoperă în întregime sau parțial, dar în așa mod încît conținutul să nu poată fi modificat fără ca ambalajul să fie deschis sau să suporte o modificare; conceptul de „produs alimentar preambalat” nu acoperă produsele alimentare ambalate în spațiul de comercializare la cererea consumatorului, respectiv preambalate în vederea vânzării directe;

produs alimentar nepreambalat – produs alimentar în vrac sau turnat care nu este supus operațiunii de preambalare și care, pentru a fi comercializat, este măsurat și cântărit în prezența consumatorului. Se va considera produs alimentar nepreambalat și produsul care este prevăzut cu un înveliș individual de protecție, fără de care produsul nu poate fi comercializat;

produse din carne – produse prelucrate care rezultă din prelucrarea cărnii sau din prelucrarea produselor astfel prelucrate, astfel încât suprafața de tranșare permite constatarea dispariției caracteristicilor de carne proaspătă;

produse neprelucrate – produsele alimentare care nu au fost prelucrate; aici se includ produsele care au fost divizate, separate, tranșate, decupate, dezosate, tocate, jupuite, măcinate, tăiate, curățate, decorticate, măcinate, răcite, înghețate, spălate, congelate sau decongelate;

produse pescărești – toate animalele marine sau de apă dulce (cu excepția moluștelor bivalve, echinodermelor vii, tunicatelor vii și gasteropodelor marine vii și a tuturor mamiferelor marine, reptile și broaște), sălbatică sau de crescătorie, inclusiv toate formele și părțile comestibile ale acestor animale;

produse prelucrate – produsele alimentare care rezultă prin prelucrarea produselor neprelucrate. Aceste produse pot să conțină ingredientele necesare fabricării lor sau care le conferă caracteristici specifice;

proteine – conținutul de proteine calculat utilizând formula: $\text{proteine} = \text{azot total Kjeldahl} \times 6,25$;

sare – conținutul de sare echivalent, calculat utilizând formula: $\text{sare} = \text{sodiu} \times 2,5$;

substanță suport – substanțe folosite pentru a dizolva, dilua, dispersa sau a modifica fizic un aditiv alimentar, o aromă alimentară, o enzimă alimentară sau un nutrient și/sau o altă substanță adăugată unui aliment în scopuri nutriționale sau fiziologice, fără a-i altera funcțiile (și fără a exercita un efect tehnologic propriu), în scopul de a facilita manipularea, aplicarea sau folosirea acestuia;

unitate de alimentație publică – orice unitate (inclusiv un vehicul sau un stand fix ori mobil), precum restaurantul, cantina, școala, spitalul și societatea de catering, în care, în cadrul unei activități profesionale, sînt preparate produse alimentare destinate consumului direct de către consumatorul final;

valoarea medie – valoarea care reprezintă cel mai bine cantitatea de nutrienți conținută de un anumit produs alimentar și reflectă ajustări care iau în considerare variațiile sezoniere, obiceiurile de consum și alți factori care ar putea determina variația valorii efective;

zaharuri – toate monozaharidele și dizaharidele prezente într-un produs alimentar, cu excepția poliolilor.

Capitolul II

OBIECTIVELE GENERALE ȘI CATEGORIILE INFORMAȚIILOR REFERITOARE LA PRODUSELE ALIMENTARE

Articolul 3. Obiective generale

(1) Furnizarea informațiilor referitoare la produsele alimentare urmărește asigurarea unui nivel ridicat de protecție a sănătății și intereselor consumatorilor, oferind consumatorilor finali o bază pentru a face o alegere în cunoștință de cauză și pentru a utiliza în mod sigur produsele alimentare, ținând seama în special de considerații de ordin sanitar, economic, ecologic, social și etic.

(2) Prezenta lege stabilește cerințe pentru produsele alimentare care sînt produse și comercializate legal ca să circule liber, ținând seama de necesitatea de a apăra interesele legitime ale producătorilor și de a promova fabricarea de produse de calitate.

Articolul 4. Categoriile informațiilor obligatorii referitoare la produsele alimentare

(1) Informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare, impuse de prezenta lege, se referă la informațiile care se încadrează în special în următoarele categorii:

1) informații privind identitatea și compoziția, proprietățile sau alte caracteristici ale produsului alimentar;

2) informații privind protecția sănătății consumatorilor și utilizarea sigură a unui produs alimentar. În mod special, acestea se referă la informații privind:

a) însușirile legate de compoziție, care pot dăuna sănătății anumitor grupuri de consumatori;

b) data durabilității minime, condițiile de păstrare și de siguranță a utilizării;

c) efectele asupra sănătății, inclusiv riscurile și consecințele legate de consumul dăunător și periculos al unui produs alimentar;

3) informații privind caracteristicile nutriționale, care să permită consumatorilor, inclusiv celor care urmează un regim alimentar special, să aleagă în cunoștință de cauză.

(2) Atunci când se ia în considerare nevoia de informații obligatorii referitoare la produsele alimentare și care să permită consumatorilor să facă o alegere în cunoștință de cauză, se ține seama de faptul că majoritatea acestora consideră deosebit de necesare anumite informații pe care le prețuiesc în mod special sau de orice avantaje general acceptate pentru consumator.

Capitolul III

CERINȚE GENERALE PRIVIND INFORMAȚIILE REFERITOARE LA PRODUSELE ALIMENTARE ȘI RESPONSABILITĂȚILE OPERATORILOR DIN BUSINESSUL ALIMENTAR

Articolul 5. Cerință de bază

Orice produs alimentar destinat consumatorului final sau unităților de alimentație publică este însoțit de informații referitoare la produsul respectiv în conformitate cu prezenta lege.

Articolul 6. Practici corecte de informare

(1) Informațiile referitoare la produsele alimentare nu trebuie să inducă în eroare, în special:

a) în ceea ce privește caracteristicile produsului alimentar și în special în ceea ce privește natura, identitatea, proprietățile, compoziția, cantitatea, data durabilității minimale, țara de origine sau locul de proveniență, metoda de fabricație sau producție;

b) atribuind produsului alimentar efecte sau proprietăți pe care nu le are;

c) sugerînd că produsul alimentar posedă caracteristici speciale, atunci când, în realitate, toate produsele alimentare similare posedă asemenea caracteristici, evidențiind în mod special prezența sau absența anumitor ingrediente sau/și nutrienți;

d) sugerînd, prin intermediul prezentării, în descrieri sau imagini, prezența unui anumit produs alimentar sau a unui anumit ingredient, în timp ce, în realitate, o componentă prezentă în mod natural sau un ingredient utilizat în mod normal în respectivul produs alimentar a fost înlocuit cu o altă componentă sau cu un alt ingredient.

(2) Informațiile referitoare la produsele alimentare sînt precise, clare și ușor de înțeles de către consumator.

(3) Sub rezerva derogărilor prevăzute la art. 19 lit. d) din Legea nr.113/2012 cu privire la stabilirea principiilor și a cerințelor generale ale legislației privind siguranța alimentelor, informațiile referitoare la produsele alimentare nu atribuie niciunui produs alimentar proprietăți de prevenire, de tratament sau de vindecare a unei boli umane și nu evocă astfel de proprietăți.

(4) Prevederile alineatelor (1), (2) și (3) se aplică de asemenea:

a) publicității;

b) prezentării produselor alimentare, în special formei, aspectului sau ambalajului acestora, materialului folosit pentru ambalare, modului în care sînt prezentate, precum și locului în care sînt expuse.

Articolul 7. Responsabilități

(1) Responsabil pentru informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare este operatorul din businessul alimentar sub a cărui denumire sau denumire comercială se comercializează produsul alimentar, iar dacă operatorul respectiv nu își are sediul în Republica Moldova, responsabil pentru informarea consumatorilor este importatorul pe piața Republicii Moldova.

(2) Operatorul din businessul alimentar căruia îi revine răspunderea pentru informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare asigură existența și acuratețea informațiilor referitoare la produsele alimentare în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(3) Operatorii din businessul alimentar care nu intervin în informațiile referitoare la produsele alimentare despre care știu sau presupun, pe baza informațiilor pe care le dețin, că nu sînt conforme cu prevederile prezentei legi nu au dreptul să furnizeze produsele alimentare în cauză.

(4) Operatorii din businessul alimentar, în cadrul întreprinderilor pe care le gestionează, nu modifică informațiile care însoțesc un produs alimentar dacă o astfel de modificare ar induce în eroare consumatorul final sau ar reduce în orice alt mod nivelul de protecție a consumatorului și posibilitățile acestuia de a alege în cunoștință de cauză. Operatorii din businessul alimentar sînt răspunzători de orice modificări pe care le efectuează în cazul informațiilor referitoare la produsele alimentare care însoțesc un produs alimentar.

(5) Fără a aduce atingere alin. (2)–(4), operatorii din businessul alimentar, în cadrul întreprinderilor pe care le gestionează, asigură și verifică respectarea cerințelor prezentei legi privind informațiile referitoare la produsele alimentare.

(6) În cadrul întreprinderii pe care o gestionează, operatorul din businessul alimentar asigură transmiterea informațiilor privind produsele alimentare nepreambalate, destinate consumatorului final sau unei unități de alimentație publică, către operatorul din businessul alimentar care recepționează produsele alimentare respective pentru a permite furnizarea informațiilor obligatorii referitoare la produsele alimentare către consumatorul final.

(7) Operatorul din businessul alimentar asigură, în cadrul întreprinderii pe care o gestionează, menționarea informațiilor obligatorii prevăzute la art. 8 și 9 pe preambalaj sau pe o etichetă atașată acestuia, sau în documentele comerciale referitoare la produsele alimentare, în cazul în care se poate garanta că documentele respective însoțesc produsul alimentar la care se referă sau au fost trimise înaintea livrării sau concomitent cu aceasta, în următoarele cazuri:

a) în cazul în care produsul alimentar preambalat este destinat consumatorului final, dar este comercializat la o etapă anterioară vânzării către acesta și în cazul în care această etapă nu implică vânzarea către o unitate de alimentație publică;

b) în cazul în care produsul alimentar preambalat este destinat unităților de alimentație publică pentru a fi preparat, prelucrat, împărțit sau decupat.

(8) Fără a aduce atingere dispozițiilor alin. (7), operatorii din businessul alimentar asigură includerea mențiunilor prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), f), g) și h) și pe ambalajul extern în care produsele alimentare preambalate sînt prezentate spre comercializare.

(9) Operatorii din businessul alimentar care le furnizează altor operatori din businessul alimentar produse alimentare ce nu sînt destinate consumatorului final sau unităților de alimentație publică se asigură că respectivii operatori primesc suficiente informații care să le permită să își îndeplinească obligațiile în temeiul alin. (2).

Capitolul IV

INFORMAȚII OBLIGATORII REFERITOARE LA PRODUSELE ALIMENTARE

Secțiunea 1

Conținut și prezentare

Articolul 8. Lista mențiunilor obligatorii

(1) În conformitate cu art. 9–34, cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul capitol, este obligatorie menționarea următoarelor informații:

- a) denumirea produsului alimentar;
- b) lista ingredientelor;
- c) orice ingredient sau adjuvant tehnologic menționat în anexa nr. 1 ori provenit dintr-o substanță sau dintr-un produs menționat în anexa nr. 1, care provoacă alergii sau intoleranță, utilizat la fabricarea sau prepararea unui produs alimentar și încă prezent în produsul finit, chiar și într-o formă modificată;
- d) cantitatea de anumite ingrediente sau categorii de ingrediente;
- e) cantitatea netă de produs alimentar;
- f) informații referitoare la valabilitatea produsului alimentar:
  - data-limită de consum ori data durabilității minimale; sau
  - data fabricării și termenul de valabilitate;
- g) condițiile speciale de păstrare și/sau condițiile de utilizare;
- h) numele sau denumirea comercială și adresa operatorului din businessul alimentar menționat la art. 7 alin. (1);
- i) țara de origine sau locul de proveniență, în cazurile menționate la art. 24;
- j) instrucțiuni de utilizare, în cazul în care omiterea lor ar îngreuna utilizarea corectă a produsului alimentar;
- k) pentru băuturile ce conțin mai mult de 1,2% de alcool în volum, concentrația alcoolică dobândită;
- l) o declarație nutrițională;
- m) o mențiune privind identificarea lotului.

(2) Mențiunile prevăzute la alin. (1) sînt exprimate prin cuvinte și cifre. Fără a aduce atingere art. 34, acestea pot fi menționate suplimentar prin pictograme sau simboluri.

(3) Prezentul articol se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor specifice ale Legii metrologiei nr. 19/2016 și cerințelor obligatorii privind etichetarea:

- a) produselor agroalimentare ecologice stabilite în Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică;
- b) producției alcoolice stabilite prin Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice;
- c) vinurilor și produselor pe bază de must și vin, stabilite prin Legea viei și vinului nr. 57/2006.

(4) Pentru a se asigura că consumatorii beneficiază și de alte mijloace de prezentare a informațiilor obligatorii referitoare la produsele alimentare decît cuvintele sau cifrele și cu condiția să se asigure același nivel de informare ca atunci cînd se utilizează cuvinte și cifre, Guvernul, ținînd seama de elementele care dovedesc înțelegerea uniformă de către consumatori, stabilește criteriile în baza cărora una sau mai multe dintre mențiunile prevăzute la alin. (1) vor fi exprimate prin pictograme sau simboluri în loc de cuvinte sau cifre, precum și modalitățile de aplicare a acestor criterii.

(5) Atunci cînd Guvernul stabilește criteriile prevăzute la alin. (4), mențiunile prevăzute la alin. (1) pot fi, în mod alternativ, exprimate prin pictograme sau simboluri în locul cuvintelor sau al cifrelor.

Articolul 9. Mențiuni obligatorii suplimentare pentru anumite tipuri sau categorii de produse alimentare

Suplimentar față de mențiunile prevăzute la art. 8 alin. (1), în anexa nr. 2 sînt prevăzute mențiuni obligatorii suplimentare pentru anumite tipuri sau categorii de produse alimentare.

Articolul 10. Punerea la dispoziție și amplasarea informațiilor obligatorii referitoare la produsele alimentare

(1) În cazul tuturor produselor alimentare, informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare sînt disponibile și ușor accesibile în conformitate cu prezenta lege.

(2) În cazul produselor alimentare preambalate, informațiile obligatorii apar direct pe ambalaj sau pe eticheta atașată la acesta.

(3) În cazul produselor alimentare nepreambalate se aplică dispozițiile art. 37.

Articolul 11. Modul de prezentare a mențiunilor obligatorii

(1) Informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare sînt amplasate într-un loc evident, astfel încît să fie ușor vizibile, lizibile și indelebile. Acestea nu trebuie să fie în niciun caz disimulate, ascunse, trunchiate sau separate prin orice alte reprezentări scrise ori imagini sau prin orice alt element intercalat.

(2) Mențiunile obligatorii prevăzute la art. 8 alin. (1) se imprimă pe ambalaj sau pe etichetă, astfel încît să se asigure o lizibilitate bună, cu caractere folosind dimensiuni ale fontului pentru care înălțimea literei mici x, așa cum este definită în anexa nr. 3, este mai mare sau egală cu 1,2 mm.

(3) În cazul ambalajelor sau al recipientelor la care cea mai mare față prezintă o suprafață mai mică de 80 cm², va fi folosită o dimensiune a fontului pentru care înălțimea literei mici x, menționată la alin. (2), este mai mare sau egală cu 0,9 mm.

(4) Mențiunile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), e) și k) figurează în același câmp vizual.

(5) Dispozițiile alin. (4) din prezentul articol nu se aplică în cazurile menționate la art. 14 alin. (1) și (2).

(6) În scopul atingerii obiectivelor prezentei legi, Guvernul stabilește norme privind lizibilitatea și poate să extindă cerințele de la alin. (4) din prezentul articol la mențiunile obligatorii suplimentare pentru categorii sau tipuri specifice de produse alimentare.

Articolul 12. Vânzarea la distanță

(1) Fără a aduce atingere cerințelor privind informațiile prevăzute la art. 8, în cazul produselor alimentare preambalate oferite spre vânzare prin mijloace de comunicare la distanță:

a) informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare, cu excepția mențiunilor prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. f), sînt puse la dispoziție înainte de cumpărare și apar pe suportul de vânzare la distanță sau sînt furnizate prin alte mijloace corespunzătoare identificate în mod clar de către operatorul din businessul alimentar. În cazul în care sînt utilizate alte mijloace corespunzătoare, informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare sînt puse la dispoziție fără ca prin aceasta operatorul din businessul alimentar să impună costuri suplimentare consumatorilor;

b) toate mențiunile obligatorii sînt puse la dispoziție în momentul livrării.

(2) În cazul produselor alimentare nepreambalate, oferite spre vânzare prin mijloace de comunicare la distanță, mențiunile obligatorii în temeiul art. 38 sînt puse la dispoziție în conformitate cu alin. (1) din prezentul articol.

(3) Prevederile alin. (1) lit. a) nu se aplică produselor alimentare oferite spre vânzare prin intermediul automatelor sau al incintelor comerciale automatizate.

Articolul 13. Cerințe lingvistice

(1) Informațiile obligatorii referitoare la produsele alimentare sînt redactate în limba de stat a Republicii Moldova, direct pe ambalajul sau pe eticheta produsului alimentar.

(2) Dispoziția alin. (1) nu împiedică redactarea informațiilor obligatorii în mai multe limbi.

Articolul 14. Omisiunea anumitor mențiuni obligatorii

(1) În cazul buteliilor de sticlă destinate reutilizării, care au un marcaj indelebil și care, prin urmare, nu poartă nici etichetă, nici inel, nici manșetă, sînt obligatorii doar mențiunile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), c), e), f) și l).

(2) În cazul ambalajelor sau al recipientelor la care cea mai mare față prezintă o suprafață mai mică de 10 cm², numai mențiunile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), c), e) și f) sînt obligatorii pe ambalaj sau pe etichetă. Mențiunile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. b) sînt furnizate prin alte mijloace sau sînt puse la dispoziție la cererea consumatorului.

(3) Declarația menționată la art. 8 alin. (1) lit. l) nu este obligatorie pentru produsele alimentare menționate în anexa nr. 4.

(4) Mențiunile de la art. 8 alin. (1) lit. b) și l) nu sînt obligatorii pentru băuturile care conțin mai mult de 1,2% alcool în volum.

(5) Indicarea lotului nu este obligatorie pentru următoarele produse:

a) produsele agricole care, în momentul părăsirii spațiului de depozitare, sînt vîndute sau livrate către alte unități pentru depozitare temporară, pregătire ori ambalare, sau transportate către unitățile de producere ale operatorilor din businessul alimentar, sau sînt colectate în vederea prelucrării ori procesării lor imediate;

b) produsele nepreambalate care sînt ambalate la locul de vînzare, la cererea consumatorului, sau sînt preambalate în vederea vînzării lor imediate;

c) produsele ale căror ambalaje sau recipiente au suprafața celei mai mari fețe mai mică de 10 cm²;

d) porțiile individuale de înghețată, în acest caz indicarea lotului făcîndu-se pe ambalajul colectiv;

e) produsele pe a căror etichetă este indicată data durabilității minimale sau data-limită de consum în formă necodificată.

Secțiunea a 2-a

Dispoziții detaliate privind mențiunile obligatorii

Articolul 15. Denumirea produsului alimentar

(1) Denumirea produsului alimentar este denumirea sa legală. În absența unei asemenea denumiri, denumirea produsului alimentar este denumirea sa curentă sau, în cazul în care nu există o denumire curentă ori aceasta nu este folosită, se indică denumirea descriptivă a produsului alimentar.

(2) Se permite utilizarea denumirii sub care produsul alimentar este fabricat și comercializat legal în statul de producție. Atunci când aplicarea celorlalte dispoziții ale prezentei legi, în special a celor prevăzute la art. 8, nu le permite consumatorilor să cunoască natura reală a produsului alimentar și să îl deosebească de produsele alimentare cu care ar putea fi confundat, denumirea produsului alimentar este însoțită de alte informații descriptive care trebuie să figureze în apropierea acesteia.

(3) Nu se utilizează denumirea produsului alimentar din țara producătoare atunci când produsul alimentar desemnat de țara producătoare este diferit din punctul de vedere al compoziției sau al procedurii de fabricare de produsul alimentar cunoscut sub aceeași denumire în Republica Moldova, avînd în vedere că dispozițiile alin. (2) nu sînt suficiente pentru a garanta o informare corectă a consumatorilor.

(4) Nicio denumire protejată nu poate substitui denumirea produsului alimentar.

(5) În anexa nr. 5 sînt prevăzute dispoziții specifice privind denumirea produsului alimentar și mențiunile care îl însoțesc.

Articolul 16. Lista ingredientelor

(1) Lista ingredientelor este precedată de un titlu sau de o mențiune corespunzătoare care conține cuvîntul „ingrediente”. Lista respectivă cuprinde toate ingredientele din produsul alimentar în ordinea descrescătoare a ponderii lor în momentul utilizării lor la fabricarea produsului alimentar.

(2) Ingredientele sînt desemnate prin denumirea lor specifică, în conformitate cu normele prevăzute în anexa nr. 6.

(3) Toate ingredientele prezente sub forma de nanomateriale fabricate trebuie specificate în mod clar în lista ingredientelor. Denumirile acestor ingrediente sînt urmate de cuvîntul „nano” între paranteze.

(4) Specificațiile tehnice pentru aplicarea alin. (1) și (2) din prezentul articol sînt prevăzute în anexa nr. 6.

Articolul 17. Omisiunea listei ingredientelor

Pentru următoarele produse alimentare nu este obligatorie furnizarea unei liste de ingrediente:

- 1) fructele și legumele proaspete, inclusiv cartofii, care nu au fost curățate, tăiate, nici nu au făcut obiectul unui alt tratament similar;
- 2) apele carbogazoase, în a căror descriere se indică caracterul carbogazos;
- 3) oțeturile de fermentație provenite exclusiv dintr-un singur produs de bază, cu condiția să nu fi fost adăugat niciun alt ingredient;
- 4) brânzeturile, untul, laptele și smântâna fermentate, la care nu au fost adăugate alte ingrediente decât produsele lactate, enzimele alimentare și culturile de microorganisme necesare fabricării acestora sau sarea necesară pentru fabricarea brânzeturilor, altele decât cele proaspete sau topite;
- 5) produsele alimentare care conțin un singur ingredient, cu următoarele condiții:
  - a) denumirea produsului alimentar să fie identică cu numele ingredientului; sau
  - b) denumirea produsului alimentar să permită identificarea clară a naturii ingredientului.

Articolul 18. Omisiunea compușilor unui produs alimentar din lista ingredientelor

Fără a aduce atingere dispozițiilor art. 19, nu este obligatorie menționarea în lista de ingrediente a următorilor compuși ai unui produs alimentar:

- 1) compușii unui ingredient care, în cursul procesului de fabricație, au fost temporar extrași pentru a fi reîncorporați apoi într-o cantitate ce nu depășește conținutul inițial;
- 2) aditivii alimentari și enzimele alimentare:
  - a) a căror prezență într-un produs alimentar este datorată exclusiv faptului că erau conținute în unul sau în mai multe ingrediente ale produsului respectiv, cu condiția să nu mai îndeplinească nicio funcție tehnologică în produsul finit;
  - b) care sînt utilizate ca adjuvanți tehnologici;
- 3) substanțele suport și substanțele care nu sînt aditivi alimentari, dar sînt utilizate în același mod și cu același scop ca și substanțele suport și care sînt utilizate în cantitățile strict necesare;
- 4) substanțele care nu sînt aditivi alimentari, dar care sînt folosite în același mod și în același scop ca și adjuvanții tehnologici și care rămîn prezente în produsul finit;
- 5) apa:
  - a) atunci cînd se utilizează în procesul de fabricație numai pentru a permite reconstituirea unui ingredient utilizat într-o formă concentrată sau deshidratată;
  - b) în cazul lichidului de acoperire care, în mod normal, nu se consumă.

Articolul 19. Etichetarea anumitor substanțe sau produse ce provoacă alergii sau intoleranțe

(1) Mențiunile la care se face referire la art. 8 alin. (1) lit. c) îndeplinesc următoarele cerințe:

a) sînt incluse în lista ingredientelor, în conformitate cu normele prevăzute la art. 16 alin. (1), făcîndu-se referire în mod clar la denumirea substanței sau produsului enumerat/enumerate în anexa nr. 1; și

b) denumirea substanței sau a produsului, așa cum este prevăzută în anexa nr. 1, este pusă în evidență printr-un set de caracteristici grafice care o diferențiază clar de restul listei de ingrediente, de exemplu prin font, stilul caracterelor sau culoarea de fond.

(2) În lipsa unei liste a ingredientelor, reprezentarea mențiunilor la care se face referire la art. 8 alin. (1) lit. c) include cuvîntul „conține”, urmat de denumirea substanței sau a produsului enumerat/enumerate în anexa nr. 1.

(3) În cazul în care mai multe ingrediente sau mai mulți adjuvanți tehnologici ai unui produs alimentar provin dintr-o singură substanță sau dintr-un singur produs enumerat în anexa nr. 1, indicațiile de pe etichetă clarifică acest fapt pentru fiecare ingredient sau adjuvant tehnologic respectiv.

(4) Includerea mențiunilor la care se face referire la art. 8 alin. (1) lit. c) nu este obligatorie în cazurile în care denumirea produsului alimentar face referire în mod clar la substanța sau produsul în cauză.

Articolul 20. Indicarea cantității ingredientelor

(1) Indicarea cantității unui ingredient sau a unei categorii de ingrediente utilizate la fabricarea sau prepararea unui produs alimentar este obligatorie atunci cînd ingredientul sau categoria de ingrediente:

a) figurează în denumirea produsului alimentar ori se asociază de obicei de către consumator cu denumirea respectivă;

b) sînt scoase în evidență în etichetare prin cuvinte, imagini sau reprezentări grafice;

c) sînt esențiale pentru a caracteriza un produs alimentar și pentru a-l diferenția de produsele cu care ar putea fi confundat din cauza denumirii sau aspectului său.

(2) Specificațiile tehnice pentru aplicarea alin. (1), inclusiv cazurile specifice în care nu este obligatorie indicarea cantităților pentru anumite ingrediente, sînt prevăzute în anexa nr. 7.

Articolul 21. Cantitatea netă

(1) Cantitatea netă a unui produs alimentar este exprimată în litri, centilitri, mililitri, kilograme sau grame, după caz:

- a) în unități de volum pentru produsele lichide;
- b) în unități de masă pentru alte produse.

(2) Pentru a asigura o mai bună înțelegere de către consumatori a informațiilor referitoare la produsele alimentare care figurează pe etichetă, Guvernul stabilește, pentru anumite produse alimentare specificate, o modalitate de exprimare a cantității nete diferită de cea menționată la alin. (1).

(3) Specificațiile tehnice pentru aplicarea alin. (1), inclusiv cazurile specifice în care nu este obligatorie indicarea cantității nete, sînt prevăzute în anexa nr. 8.

Articolul 22. Data durabilității minimale și data-limită de consum

(1) În cazul produselor alimentare ușor perisabile din punct de vedere microbiologic și care, din cauza acestui fapt, pot prezenta, după o scurtă perioadă, un pericol imediat pentru sănătatea umană, data durabilității minimale se înlocuiește cu data-limită de consum. După data-limită de consum se consideră că un produs alimentar nu prezintă siguranță.

(2) Data durabilității minimale și data-limită de consum sînt indicate în conformitate cu anexa nr. 9.

Articolul 23. Condiții de păstrare sau condiții de utilizare

(1) În cazurile în care produsele alimentare necesită condiții speciale de păstrare și/sau utilizare, aceste condiții sînt indicate.

(2) Pentru a permite păstrarea sau utilizarea corespunzătoare a produselor alimentare după deschiderea ambalajului, se precizează condițiile de păstrare și/sau data-limită de consum – în cazul produselor ușor perisabile.

Articolul 24. Țara de origine sau locul de proveniență

(1) Prezentul articol se aplică fără a aduce atingere cerințelor de etichetare stabilite în Legea nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate.

(2) Mențiunile privind țara de origine sau locul de proveniență sînt obligatorii:

a) în cazul în care lipsa acestor informații ar putea induce consumatorul în eroare în ceea ce privește adevărata țară de origine sau adevăratul loc de proveniență a produsului alimentar, în special dacă informațiile care însoțesc produsul alimentar sau eticheta în ansamblul ei ar sugera că produsul are o altă țară de origine sau un alt loc de proveniență;

b) pentru tipurile de carne care se încadrează la codurile din Nomenclatura combinată a mărfurilor („NC”), enumerate în anexa nr. 10, ținând cont de următoarele date referitoare la viața animalului:

- locul nașterii;
- locul unde a fost crescut;
- locul unde a fost sacrificat.

(3) În cazul în care se indică țara de origine sau locul de proveniență a produsului și aceasta (acesta) nu este aceeași (aceleși) cu țara de origine sau locul de proveniență a ingredientului primar:

a) se indică de asemenea țara de origine sau locul de proveniență a ingredientului primar (ingredientelor primare); sau

b) se indică faptul că țara de origine sau locul de proveniență a ingredientului primar (ingredientelor primare) diferă de țara de origine sau locul de proveniență a produsului alimentar.

Articolul 25. Instrucțiuni de utilizare

(1) Instrucțiunile de utilizare a unui produs alimentar sînt indicate astfel încît să permită o utilizare corespunzătoare a respectivului produs alimentar.

(2) Guvernul adoptă norme detaliate de punere în aplicare a dispozițiilor alin. (1) în cazul anumitor produse alimentare.

Articolul 26. Concentrația alcoolică

(1) Normele privind indicarea concentrației alcoolice în volum în ceea ce privește produsele clasificate în Nomenclatura combinată a mărfurilor („NC”) sub codurile 2204, 2205, 2206 și 2208 sînt cele prevăzute de Legea viei și vinului nr. 57/2006 și Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice.

(2) Concentrația alcoolică dobîndită a băuturilor ce conțin mai mult de 1,2% alcool în volum, altele decît cele menționate la alin. (1), se indică în conformitate cu anexa nr. 11.

Articolul 27. Identificarea lotului

(1) Indicarea lotului este precedată de litera L, cu excepția cazurilor în care aceasta se distinge cu claritate față de alte indicații pe etichetă.

(2) În cazul produselor preambalate, indicația lotului apare pe ambalaj sau pe o etichetă atașată acestuia.

(3) În cazul produselor nepreambalate, indicația lotului se aplică pe ambalaj, recipient sau pe documentele comerciale care însoțesc produsul alimentar.

(4) Indicația lotului se înscrie în așa fel încât să fie vizibilă, să poată fi citită și să nu permită ștergerea.

(5) Responsabilitatea de stabilire și înscrierea lotului îi revin producătorului sau ambalatorului.

Secțiunea a 3-a**Declarația nutrițională****Articolul 28. Excepții privind aplicarea prevederilor secțiunii a 3-a**

Prevederile prezentei secțiuni nu se aplică suplimentelor alimentare și apelor minerale naturale.

Articolul 29. Conținut

(1) Declarația nutrițională obligatorie cuprinde următoarele informații:

- a) valoarea energetică;
- b) cantitatea de grăsimi, acizi grași saturați, acizi grași trans, glucide, zaharuri, proteine și sare;
- c) după caz, o declarație în care se indică faptul că prezența conținutului de sare se datorează exclusiv prezenței în mod natural a sodiului și care poate figura în imediata apropiere a declarației nutriționale.

(2) Conținutul declarației nutriționale obligatorii menționate la alin. (1) poate fi completat cu indicarea cantităților unuia sau mai multor elemente dintre următoarele:

- a) acizi grași mononesaturați;
- b) acizi grași polinesaturați;
- c) polioli;
- d) amidon;

e) fibre;

f) oricare dintre vitaminele sau mineralele menționate în secțiunea 1 pct. 1 din anexa nr. 12 și prezente în cantități semnificative, așa cum sînt definite în secțiunea a 2-a pct. 2 din anexa menționată.

(3) În cazul în care etichetarea produselor alimentare preambalate prevede declarația nutrițională obligatorie menționată la alin. (1), pe etichetă pot fi repetate următoarele informații referitoare la produsele alimentare:

a) valoarea energetică; sau

b) valoarea energetică și cantitățile de grăsimi, de acizi grași saturați, de acizi grași trans, de zaharuri și de sare.

(4) În cazul în care etichetarea produselor menționate la art. 14 alin. (4) prevede o declarație nutrițională, conținutul declarației poate fi limitat numai la valoarea energetică.

(5) În cazul în care etichetarea produselor menționate la art. 37 prevede o declarație nutrițională, prin derogare de la art. 35 alin. (1) și art. 38, conținutul declarației poate fi limitat numai la:

a) valoarea energetică; sau

b) valoarea energetică și cantitățile de grăsimi, de acizi grași saturați, de zaharuri și de sare.

Articolul 30. Calcularea

(1) Valoarea energetică se calculează utilizînd factorii de conversie enumerați în anexa nr. 13.

(2) Valoarea energetică și cantitățile de nutrienți menționate la art. 29 se referă la produsele alimentare expuse pentru comercializare.

(3) După caz, se pot furniza informații cu privire la produsul alimentar după preparare, cu condiția să fie oferite instrucțiuni de preparare suficient de detaliate, iar informațiile să se refere la produsul alimentar gata pentru consum.

(4) Valorile declarate sînt valori medii care se bazează, după caz, pe următorii factori:

a) analiza produsului alimentar efectuată de producător;

b) un calcul efectuat pe baza valorilor medii cunoscute sau reale ale ingredientelor utilizate; sau

c) un calcul efectuat pe baza unor date general stabilite și acceptate.

(5) Guvernul adoptă factorii de conversie pentru vitaminele și mineralele menționate în secțiunea 1 pct. 1 din anexa nr. 12, care să permită un calcul mai exact al conținutului de vitamine și minerale în produsele alimentare și să stabilească norme detaliate pentru punerea în aplicare uniformă a alin. (4) în ceea ce privește precizia valorilor declarate, precum diferențele dintre valorile declarate și cele stabilite în cursul controalelor oficiale.

Articolul 31. Exprimarea per 100 g sau per 100 ml

(1) Valoarea energetică și cantitatea de nutrienți menționate la art. 29 sînt exprimate în unitățile de măsură prevăzute în anexa nr. 14.

(2) Valoarea energetică și cantitatea de nutrienți menționate la art. 29 se exprimă per 100 g sau per 100 ml.

(3) Eventuala declarație privind vitaminele și mineralele, în plus față de forma de exprimare menționată la alin. (2), este exprimată ca procent din consumul de referință stabilit în secțiunea 1 pct. 1 din anexa nr. 12 pentru 100 g sau 100 ml.

(4) Valoarea energetică și cantitățile de nutrienți menționate la art. 29 alin. (1), (3), (4) și (5) pot fi exprimate, după caz, ca procent din consumul de referință stabilit în secțiunea a 2-a din anexa nr. 12 pentru 100 g sau 100 ml.

(5) În cazul în care se furnizează informații în temeiul alin. (4), în imediata apropiere a acestora se introduce următoarea mențiune: „Consumul de referință al unui adult obișnuit (8 400 kJ/2 000 kcal)”.

Articolul 32. Exprimarea per porție sau per unitate de consum

(1) Valoarea energetică și cantitățile de nutrienți menționate la art. 29 pot fi exprimate per porție și/sau per unitate de consum ușor identificabile de către consumator, cu condiția marcării pe etichetă a cantității corespunzătoare porției sau a unității de consum utilizate și cu condiția să fie precizat numărul de porții sau de unități conținute în ambalaj, în următoarele cazuri:

a) în plus față de forma de exprimare la 100 g sau la 100 ml, menționată la art. 31 alin. (2);

b) în plus față de forma de exprimare per 100 g sau per 100 ml, menționată la art. 31 alin. (3) privind cantitățile de vitamine și minerale;

c) în plus sau în locul formei de exprimare la 100 g sau la 100 ml, menționată la art. 30 alin. (4).

(2) Prin derogare de la art. 31 alin. (2), în cazurile menționate la art. 29 alin. (3) lit. b), cantitatea de nutrienți și/sau procentul din consumul de referință

stabilite în secțiunea 1 din anexa nr. 12 pot fi exprimate numai per porție sau numai per unitate de consum. Atunci când cantitatea de nutrienți este exprimată numai per porție sau numai per unitate de consum, în conformitate cu alin. (1) din prezentul articol, valoarea energetică se exprimă per 100 g sau per 100 ml și în funcție de porție sau unitatea de consum.

(3) Prin derogare de la art. 31 alin. (2), în cazurile menționate la art. 29 alin. (5), valoarea energetică și cantitatea de nutrienți și/sau procentul din consumul de referință stabilite în secțiunea a 2-a din anexa nr. 12 pot fi exprimate numai per porție sau numai per unitate de consum.

(4) Porția sau unitatea utilizată este indicată în imediata apropiere a declarației nutriționale.

(5) Pentru a asigura o aplicare uniformă a exprimării declarației nutriționale per porție sau per unitate de consum și pentru a asigura o bază de comparație uniformă pentru consumator, Guvernul adoptă, prin acte normative, norme privind exprimarea per porție sau per unitate de consum pentru anumite categorii de produse alimentare, ținând seama de comportamentul real de consum al consumatorilor, precum și de recomandările privind regimul alimentar al acestora.

Articolul 33. Prezentare

(1) Mențiunile la care se face referire la art. 29 alin. (1) și (2) sînt incluse în același câmp vizual. Acestea sînt prezentate grupat, într-un format clar și, după caz, în ordinea de prezentare prevăzută în anexa nr. 14.

(2) Mențiunile la care se face referire la art. 29 alin. (1) și (2) sînt prezentate, în funcție de spațiul disponibil, sub formă de tabel, cu numerele aliniate. În cazul în care spațiul nu permite, declarația este prezentată în format liniar.

(3) Mențiunile la care se face referire la art. 29 alin. (3) sînt prezentate:

a) în câmpul vizual principal;

b) folosind dimensiunile fontului stabilite la art. 11 alin. (2).

Mențiunile la care se face referire la art. 29 alin. (3) pot fi prezentate într-un format diferit de cel precizat la alin. (2) din prezentul articol.

(4) Mențiunile la care se face referire la art. 29 alin. (4) și (5) pot fi prezentate într-un format diferit de cel precizat la alin. (2) din prezentul articol.

(5) În cazurile în care valoarea energetică sau cantitatea de nutrient (nutrienți) dintr-un produs este neglijabilă, informațiile referitoare la elementele respective pot fi înlocuite cu o mențiune precum „Conține cantități neglijabile

de....” și sînt amplasate în imediata apropiere a declarației nutriționale, dacă aceasta există.

(5) Guvernul adoptă norme de punere în aplicare uniformă a modalității de prezentare a declarației nutriționale în formatele menționate la alin. (1)–(4).

Articolul 34. Forme de exprimare și prezentare suplimentare

În plus față de formele de exprimare menționate la art. 31 alin. (2) și (4) și la art. 32 și față de prezentarea menționată la art. 33 alin. (2), valoarea energetică și cantitatea de nutrienți menționate la art. 29 pot fi exprimate în alte moduri și/sau prezentate utilizînd reprezentări grafice ori simboluri altele decît cuvintele sau cifrele, cu condiția să fie respectate următoarele cerințe:

a) să fie bazate pe cercetări fiabile și pertinente din punct de vedere științific și să nu inducă în eroare consumatorul, așa cum se specifică la art. 6;

b) crearea lor să fie rezultatul unor consultări cu o gamă largă de grupuri de părți interesate;

c) să vizeze facilitarea înțelegerii de către consumator a contribuției sau a importanței produsului alimentar pentru valoarea energetică și conținutul de nutrienți corespunzătoare unui regim alimentar;

d) să fie sprijinite de elemente pertinente din punct de vedere științific care să dovedească înțelegerea de către consumator a unor astfel de forme de exprimare sau prezentare;

e) în cazul altor forme de exprimare, acestea să se bazeze fie pe consumul de referință prevăzut la anexa nr. 12, fie, în absența acestuia, pe recomandările științifice general acceptate privind valoarea energetică și aporturile de nutrienți;

f) să fie obiective și nediscriminatorii;

g) aplicarea lor să nu creeze obstacole în calea liberei circulații a mărfurilor.

Capitolul V

INFORMAȚII VOLUNTARE REFERITOARE LA PRODUSELE ALIMENTARE

Articolul 35. Cerințe aplicabile

(1) Atunci cînd informațiile referitoare la produsele alimentare menționate la art. 8 și 9 nu sînt caracteristice pentru unele categorii de produse, acestea trebuie să respecte cerințele menționate în capitolul IV secțiunile a 2-a și a 3-a.

(2) Informațiile referitoare la produsele alimentare furnizate în mod voluntar respectă următoarele cerințe:

a) nu induc în eroare consumatorul, așa cum se specifică la art. 6;

- b) nu sînt ambigue și nu derutează consumatorii;
- c) după caz, se bazează pe date științifice relevante.

(3) Guvernul adoptă acte de punere în aplicare în ceea ce privește cerințele menționate la alin. (2) din prezentul articol pentru următoarele informații voluntare referitoare la produsele alimentare:

- a) informații privind prezența posibilă și neintenționată în produsele alimentare a unor substanțe sau produse ce provoacă alergii sau intoleranțe;
- b) informații privind posibilitatea consumului produselor alimentare respective de către vegetarieni și vegani;
- c) indicarea, pe lângă aportul de referință specificat la anexa nr. 12, a aportului de referință pentru grupuri specifice de populație;
- d) informații privind absența sau prezența redusă a glutenului în produsele alimentare.

Articolul 36. Prezentare

Informațiile oferite în mod voluntar nu trebuie să fie incluse în detrimentul spațiului disponibil pentru informațiile obligatorii.

Articolul 37. Dispoziții privind produsele alimentare nepreambalate

Pentru produsele alimentare prezentate nepreambalate la vânzare către consumatorul final ori către unitățile de alimentație publică sau pentru produsele alimentare ambalate în locul în care sînt vîndute la cererea cumpărătorului sau pentru cele preambalate în vederea vînzării lor directe este obligatorie includerea mențiunilor specificate la art. 8 alin. (1) lit. a)–c), f). Înscrierea se face pe un afiș, anunț sau în orice altă formă, fără riscul de confuzie pentru consumator.

Capitolul VI

DISPOZIȚII DE APLICARE, FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 38. Autoritățile de supraveghere privind respectarea cerințelor de etichetare a produselor alimentare

(1) Supravegherea și controlul oficial al pieței privind respectarea cerințelor de etichetare a produselor alimentare pe întregul lanț alimentar sînt asigurate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în condițiile legislației în vigoare.

(2) Supravegherea și controlul oficial al pieței privind respectarea cerințelor de etichetare a produselor alcoolice, a produselor vitivinicole și a berii pe întregul lanț sînt asigurate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în

conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(3) Supravegherea și controlul oficial al pieței privind respectarea cerințelor de etichetare nutrițională a produselor alimentare, de înscriere a mențiunilor de sănătate pe produsele alimentare sînt asigurate de Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

Articolul 39. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea administrativă, civilă și penală în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 40. Măsuri tranzitorii

Produsele alimentare introduse pe piață sau etichetate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, care nu respectă cerințele prevăzute de prezenta lege, pot fi comercializate pînă la epuizarea stocurilor acestor produse alimentare.

Articolul 41. Intrarea în vigoare și data aplicării prezentei legi

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 12 luni de la data publicării sale în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. 8 alin. (1) lit. l), care se pune în aplicare după 12 luni de la data intrării în vigoare.

(2) Produsele alimentare care respectă cerința prevăzută la art. 8 alin. (1) lit. f) pot fi introduse pe piață și comercializate de la data publicării prezentei legi.

(3) Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri vizînd aducerea în concordanță a legislației în vigoare cu prezenta lege;
- b) va pune în concordanță propriile acte normative cu prezenta lege;
- c) va adopta actele normative necesare aplicării prezentei legi.

Articolul 42. Compatibilitatea cu legislația comunitară

Prezenta lege transpune prevederile Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE

și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 304 din 22 noiembrie 2011, cu excepția art. 3 alin. (3) și (4), art. 5, art. 10 alin. (2), art. 12 alin. (3) și (4), art. 13 alin. (4), art. 15 alin. (1) și (2), art. 18 alin. (5), art. 19 alin. (2), art. 21 alin. (2), art. 24 alin. (3), art. 26 alin. (4), (6)–(9), art. 29 alin. (2), art. 30 alin. (6) și (7), art. 34 alin. (5) paragr. doi, art. 35 alin. (2)–(6), art. 36 alin. (4), art. 38–43, art. 44 alin. (2) și (3), art. 45–55, de asemenea prevederile Directivei 2011/91/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind indicarea sau marcarea care permite identificarea lotului din care face parte un produs alimentar, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 334 din 16 decembrie 2011, cu excepția art. 1 alin. (1) și art. 6–9.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ANDRIAN CANDU

**Chișinău, 15 decembrie 2017.
Nr. 279.**

SUBSTANȚE CARE CAUZEAZĂ ALERGII SAU INTOLERANȚE

1. Cereale care conțin gluten, și anume: grâu (cum ar fi grâul spelt și grâul Khorasan), secară, orz, ovăz sau hibrizi ai acestora și produse derivate, exceptând:

a) siropurile de glucoză obținute din grâu, inclusiv dextroza și produsele obținute din acestea, în măsura în care procesul la care sînt supuse nu poate crește nivelul de alergenicitate estimat de autoritatea competentă pentru produsul de bază din care au fost obținute;

b) maltodextrinele obținute din grâu și produsele obținute din acestea, în măsura în care procesul la care sînt supuse nu poate crește nivelul de alergenicitate estimat de autoritatea competentă pentru produsul de bază din care au fost obținute;

c) siropurile de glucoză obținute din orz;

d) cerealele utilizate pentru fabricarea distilatelor sau a alcoolului etilic de origine agricolă.

2. Crustacee și produse derivate.

3. Ouă și produse derivate.

4. Pește și produse derivate, exceptând:

a) gelatina de pește folosită ca substanță suport pentru preparatele de vitamine sau de carotenoide;

b) gelatina de pește sau ihtiocolul folosit(ă) la limpezirea berii sau a vinului.

5. Arahide și produse derivate.

6. Soia și produse derivate, exceptând:

a) uleiul și grăsimea de soia rafinate complet și produsele obținute din acestea, în măsura în care procesul la care sînt supuse nu poate crește nivelul de alergenicitate estimat de autoritatea competentă pentru produsul de bază din care au fost obținute;

b) amestecurile naturale de tocoferoli (E306), tocoferolul D-alfa natural, acetatul de tocoferol D-alfa natural, succinatul de tocoferol D-alfa natural, obținuți din soia;

c) fitosterolii și esterii de fitosterol derivați din uleiuri vegetale, obținuți din soia;

d) esterul de stanol vegetal fabricat din steroli de ulei vegetal obținuți din soia.

7. Lapte și produse derivate (inclusiv lactoză), exceptînd:

- a) zerul utilizat pentru fabricarea distilațiilor sau a alcoolului etilic de origine agricolă;
- b) lactitolul.

8. Fructe cu coajă lemnoasă, adică: migdale (*Amygdalus communis* L.), alune de pădure (*Corylus avellana*), nuci (*Juglans regia*), nuci Caju (*Anacardium occidentale*), nuci Pecan (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), nuci de Brazilia (*Bertholletia excelsa*), fistic (*Pistacia vera*), nuci de macadamia și nuci de Queensland (*Macadamia ternifolia*), precum și produse derivate, exceptînd fructele cu coajă utilizate pentru fabricarea distilatelor sau a alcoolului etilic de origine agricolă.

9. Țelină și produse derivate.

10. Muștar și produse derivate.

11. Semințe de susan și produse derivate.

12. Dioxidul de sulf și sulfitii în concentrații mai mari de 10 mg/kg sau 10 mg/litru în SO₂ total trebuie calculați pentru produsele gata pentru consum sau reconstituite în conformitate cu instrucțiunile producătorilor.

13. Lupin și produse derivate.

14. Moluște și produse derivate.

PRODUSE ALIMENTARE PE A CĂROR ETICHETĂ TREBUIE SĂ FIGUREZE UNA SAU MAI MULTE MENȚIUNI SUPLIMENTARE

1. Produse alimentare ambalate în anumite gaze

Produse alimentare a căror durabilitate a fost extinsă prin utilizarea gazelor de ambalare autorizate	„Ambalate în atmosferă protectoare.”
---	--------------------------------------

2. Produse alimentare care conțin îndulcitori

1. Produse alimentare care conțin unul sau mai mulți îndulcitori	Mențiunea „cu îndulcitor(i)” însoțește numele produsului alimentar
2. Produse alimentare care conțin atât adaos de zahăr, cât și unul sau mai mulți îndulcitori	Mențiunea „cu zahăr (zaharuri) și îndulcitor(i)” trebuie să fie adăugată la denumirea produsului alimentar
3. Produse alimentare care conțin aspartam și/sau aspartam-acesulfam	Mențiunea „conține aspartam (o sursă de fenilalanină)” trebuie să apară pe etichetă în cazurile în care aspartamul/sarea aspartam-acesulfam este inclus/inclusă în lista de ingrediente doar prin referirea la numărul E. Mențiunea „conține o sursă de fenilalanină” trebuie să apară pe etichetă în cazurile în care aspartamul/sarea aspartam-acesulfam este inclus/inclusă în lista de ingrediente cu denumirea sa
4. Produse alimentare care conțin mai mult de 10% de polioli adăugați	„Consumul excesiv poate cauza efecte laxative.”

3. Produse alimentare care conțin acid glicirizinic ori sarea sa de amoniu

1. Produsele zaharoase sau băuturile care conțin acid glicirizinic ori sarea sa de amoniu, din cauza adaosului unei/unor substanțe precum planta de lemn dulce <i>Glycyrrhiza glabra</i> , într-o concentrație de 100 mg/kg sau 10 mg/l sau mai mult	Mențiunea „conține lemn dulce” se adaugă imediat după lista ingredientelor, cu excepția cazului în care termenul „lemn dulce” se află deja pe lista ingredientelor sau în denumirea produsului alimentar. În lipsa unei liste a ingredientelor, mențiunea figurează alături de denumirea produsului alimentar
2. Produsele zaharoase care conțin acid glicirizinic ori sarea sa de amoniu în urma adaosului unei/unor	Mențiunea „conține lemn dulce – persoanele care suferă de hipertensiune ar trebui să evite consumul excesiv” se adaugă

substanțe precum planta de lemn dulce <i>Glycyrrhiza glabra</i> , într-o concentrație de 4 g/kg sau mai mult	imediat după lista ingredientelor. În lipsa unei liste a ingredientelor, mențiunea figurează alături de denumirea produsului alimentar
3. Băuturi care conțin acid glicirizinic ori sarea sa de amoniu în urma adaosului unei/unor substanțe precum planta de lemn dulce <i>Glycyrrhiza glabra</i> într-o concentrație de 50 mg/l sau mai mult ori de 300 mg/l sau mai mult, în cazul băuturilor cu o concentrație alcoolică mai mare de 1,2% în volum ⁽¹⁾	Mențiunea „conține lemn dulce – persoanele care suferă de hipertensiune ar trebui să evite consumul excesiv” se adaugă imediat după lista ingredientelor și figurează alături de denumirea produsului alimentar

4. Băuturi cu conținut ridicat de cafeină și produse alimentare cu adaos de cafeină

1. Băuturile, cu excepția celor pe bază de cafea, ceai sau extract de cafea ori ceai, atunci când denumirea produsului alimentar include termenul „cafea” sau „ceai”, care: a) sînt destinate consumului fără modificări și conțin cafeină, oricare ar fi sursa acesteia, într-o proporție mai mare de 150 mg/l; sau b) sînt sub formă de concentrat sau în formă deshidratată și, după reconstituire, conțin cafeină, oricare ar fi sursa acesteia, într-o proporție mai mare de 150 mg/l	Mențiunea „Conținut ridicat de cafeină. Nu se recomandă pentru copii sau femeile însărcinate ori care alăptează.” se află în același câmp vizual ca și denumirea băuturii, urmată de menționarea, între paranteze și în conformitate cu art. 11 alin. (1), a conținutului de cafeină exprimat în mg per 100 ml
2. Alte produse alimentare, cu excepția băuturilor în cazul cărora se adaugă cafeină în scop fiziologic	Mențiunea „Conține cafeină. Nu se recomandă pentru copii sau femeile însărcinate” se află în același câmp vizual ca și denumirea produsului alimentar, urmată de menționarea, între paranteze și în conformitate cu art. 11 alin. (1) din prezenta lege, a conținutului de cafeină exprimat în mg per 100 g/ml. În cazul suplimentelor alimentare, conținutul de cafeină se exprimă per porție, așa cum se recomandă pentru consumul zilnic pe etichetă

5. Produse alimentare cu adaos de fitosteroli, esteri de fitosterol, fitostanoli sau esteri de fitostanol

<p>Produse alimentare sau ingrediente alimentare cu adaos de fitosteroli, esteri de fitosterol, fitostanoli sau esteri de fitostanol</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mențiunea „cu adaos de steroli vegetali” sau „cu adaos de stanoli vegetali” se află în același câmp vizual cu denumirea produsului alimentar 2. În lista ingredientelor este menționată cantitatea de fitosteroli, esteri de fitosterol, fitostanoli sau esteri de fitostanol adăugați (exprimată în procente sau grame de steroli/stanoli vegetali liberi la 100 g sau la 100 ml de produs alimentar) 3. Se menționează că produsul alimentar este destinat persoanelor care necesită un tratament vizînd nivelul colesterolului 4. Se semnalează că pacienții care urmează un tratament de reducere a nivelului colesterolului ar trebui să consume produsul doar sub supraveghere medicală 5. Se semnalează, în mod vizibil, că este posibil ca produsul alimentar să nu fie adecvat din punct de vedere nutrițional pentru femeile însărcinate, cele care alăptează și pentru copiii sub cinci ani 6. Se recomandă să se folosească produsul alimentar în cadrul unui regim echilibrat și variat, care să conțină un consum regulat de fructe și legume, pentru a ajuta la menținerea nivelului carotenoidelor 7. În același câmp vizual cu mențiunea prevăzută la pct. 3 apare o mențiune prin care se recomandă să se evite un consum mai mare de 3 g/zi de steroli/stanoli vegetali adăugați
--	--

	8. Este inclusă o definiție a porției de produs alimentar sau de ingredient alimentar (preferabil în g sau ml) cu o mențiune privind cantitatea de sterol/stanol vegetal conținută de fiecare porție
--	--

6. Carne congelată, preparate din carne congelate și produse pescărești netransformate congelate

Carne congelată, preparate din carne congelate și produse pescărești netransformate congelate	Data congelării sau data primei congelări în cazul în care produsul a fost congelat de mai multe ori, în conformitate cu pct. 4 din anexa nr. 9
---	---

⁽¹⁾ Nivelurile se aplică produselor prezentate drept gata pentru consum sau celor reconstituite potrivit instrucțiunilor producătorilor.

DEFINIREA ÎNĂLȚIMII LITEREI MICI x

Legenda:

- 1 – linia ascendenților
- 2 – linia majusculilor
- 3 – linie mediană
- 4 – linie de bază
- 5 – linia descendenților
- 6 – înălțimea literei mici x
- 7 – dimensiunile fontului

**PRODUSE ALIMENTARE CARE SÎNT EXCEPTATE DE LA
CERINȚA DE A FURNIZA DECLARAȚII NUTRIȚIONALE
OBLIGATORII**

1. Produse neprelucrate care conțin un singur ingredient sau o singură categorie de ingrediente.
2. Produse prelucrate a căror prelucrare constă numai în maturare și care conțin un singur ingredient sau o singură categorie de ingrediente.
3. Apă destinată consumului uman, inclusiv în cazul în care singurele ingrediente adăugate sînt dioxidul de carbon și/sau aromele.
4. Plante aromatice, condimente sau amestecuri ale acestora.
5. Sare și înlocuitori de sare.
6. Îndulcitori pentru masă.
7. Extracte de cafea și de cicoare, boabe de cafea întregi sau măcinate și boabe de cafea decafeinizate întregi sau măcinate.
8. Infuzii de plante și de fructe, ceai, ceai decafeinizat, ceai instant sau solubil, sau extract de ceai, ceai instant sau solubil decafeinizat, sau extract de ceai decafeinizat, la care nu s-au adăugat alte ingrediente în afara aromelor, care nu modifică valoarea nutrițională a ceaiului.
9. Oțeturi fermentate și înlocuitori de oțet, inclusiv cele/cei la care s-au adăugat numai arome.
10. Arome.
11. Aditivi alimentari.
12. Adjuvanți tehnologici.
13. Enzime alimentare.
14. Gelatină.
15. Compuși de gelificare.
16. Drojdie.
17. Gumă de mestecat.
18. Produse alimentare ambalate sau în recipiente la care cea mai mare față prezintă o suprafață mai mică de 25 cm².
19. Produse alimentare, inclusiv cele artisanale, furnizate direct de către producător în cantități mici către consumatorul final sau centrele de comerț cu amănuntul locale care le furnizează direct consumatorului final.

DENUMIREA PRODUSULUI ALIMENTAR ȘI MENȚIUNI SPECIFICE ÎNȘOȚITOARE

Secțiunea 1

Mențiuni obligatorii care însoțesc denumirea produsului alimentar

1. Denumirea produsului alimentar cuprinde sau este însoțită de mențiuni referitoare la starea fizică în care se găsește produsul alimentar sau la tratamentul specific care i-a fost aplicat (de exemplu: transportat în pulbere, recongelat, liofilizat, congelat rapid, concentrat, afumat), în toate cazurile în care omiterea acestui tip de informații ar putea induce cumpărătorul în eroare.

2. În cazul unor produse alimentare care au fost congelate înainte de vânzare și care sînt vîndute decongelate, denumirea produsului alimentar este însoțită de mențiunea „decongelat”.

Prezenta cerință nu se aplică:

- a) ingredientelor prezente în produsul final;
- b) produselor alimentare în cazul cărora congelarea este o etapă necesară din punct de vedere tehnologic a procesului de producție;
- c) produselor alimentare în cazul cărora decongelarea nu are efecte negative asupra siguranței sau calității produsului alimentar.

Prezentul punct se aplică fără a aduce atingere punctului 1.

3. Produsele alimentare tratate cu radiații ionizante vor fi însoțite de una dintre următoarele indicații: „iradiat” sau „tratată cu radiații ionizante”.

4. În cazul produselor alimentare în care o componentă sau un ingredient, despre care consumatorii se așteaptă să fie utilizat în mod normal sau să fie prezent în mod natural, a fost substituit cu o componentă diferită sau cu un ingredient diferit, eticheta cuprinde, pe lângă lista ingredientelor, o indicație clară cu privire la componenta sau ingredientul care a fost utilizat pentru substituția parțială sau integrală:

- a) în apropierea denumirii produsului; și
- b) cu o dimensiune a fontului de cel puțin 75% din înălțimea literei x pentru denumirea produsului și care să nu fie mai mică decît dimensiunea minimă a fontului prevăzută la art. 11 alin. (2).

5. În cazul produselor din carne, al preparatelor din carne și al produselor pescărești care conțin adaos de proteine, inclusiv în formă hidrolizată, de origine

animală diferită, denumirea produsului alimentar trebuie să conțină o mențiune referitoare la prezența acestor proteine și originea lor.

6. În cazul produselor din carne și al preparatelor din carne care au un aspect de tranșă, ciozvirtă, felie, porție sau carcasă de carne, denumirea produsului alimentar trebuie să includă o mențiune privind prezența adaosului de apă în cazul în care apa adăugată reprezintă mai mult de 5% din greutatea produsului finit. Aceleași reguli se aplică în cazul produselor pescărești și al preparatelor pe bază de produse pescărești care au un aspect de tranșă, ciozvirtă, felie, porție, file sau de produs pescăresc întreg.

7. Produsele din carne, preparatele din carne și produsele pescărești care ar putea crea impresia că sînt făcute dintr-o singură bucată de carne sau pește, dar care în realitate sînt compuse din mai multe bucăți diferite combinate prin adăugarea altor ingrediente, inclusiv aditivi alimentari și enzime alimentare, sau prin alte mijloace, trebuie să poarte următoarea mențiune: „carne formată” și „carne de pește formată”.

Secțiunea a 2-a

Cerințe specifice privind denumirea „carne tocată”

1. Criterii de compoziție controlate pe baza unei medii zilnice:

	Conținutul de grăsimi	Raport colagen/proteine din carne⁽¹⁾
carne tocată slabă	$\leq 7 \%$	$\leq 12 \%$
carne tocată exclusiv de vită	$\leq 20 \%$	$\leq 15 \%$
carne tocată conținând și carne de porc	$\leq 30 \%$	$\leq 18 \%$
carne tocată provenind de la alte specii	$\leq 25 \%$	$\leq 15 \%$

⁽¹⁾ Raportul colagen/proteine din carne este exprimat ca procentul de colagen din proteinele din carne. Conținutul de colagen se obține prin înmulțirea conținutului de hidroxiprolină cu 8.

2. În plus, eticheta include următoarele mențiuni:

- a) „conținut de grăsimi (exprimat ca procent) mai mic de ...”;
- b) „raport colagen/proteine din carne mai mic de ...”.

Secțiunea a 3-a**Cerințe specifice privind denumirea membranelor pentru
cârnați și salamuri**

În cazul în care o membrană pentru cârnați și salamuri nu este comestibilă, acest lucru trebuie specificat ca atare.

INDICAREA ȘI DENUMIREA INGREDIENTELOR

Secțiunea 1

Dispoziții specifice privind indicarea ingredientelor în ordinea cantităților

Categoria de ingredient	Dispoziție privind specificarea în funcție de cantitate
1. Adaos de apă și produse volatile	Se înscriu în listă în ordinea cantității lor în cadrul produsului finit. Cantitatea de apă adăugată ca ingredient într-un produs alimentar este calculată scăzând din cantitatea totală a produsului finit cantitatea totală a celorlalte ingrediente utilizate. Această cantitate poate să nu fie luată în considerare dacă, în greutate, ea nu depășește 5% din produsul finit. Prezentă derogare nu se aplică în cazul cărnii, al preparatelor din carne, al produselor pescărești netransformate și al moluștelor bivalve netransformate
2. Ingrediente utilizate în formă concentrată sau deshidratată și reconstituite în momentul fabricării	Pot fi înscrise în listă în ordinea cantității înregistrate înainte de a fi transformate în concentrat sau deshidratate
3. Ingrediente utilizate în produse alimentare concentrate sau deshidratate care sînt destinate reconstituirii prin adaos de apă	Pot fi înscrise în listă în ordinea proporției din produsul reconstituit, cu condiția ca lista ingredientelor să prezinte o mențiune precum „ingredientele produsului reconstituit” sau „ingrediente ale produsului gata preparat”
4. Fructe, legume sau ciuperci, dintre care niciuna nu predomină cantitativ în mod semnificativ și care sînt folosite în proporții care pot varia, utilizate într-un amestec ca ingrediente ale unui produs alimentar	Pot fi grupate în lista ingredientelor sub denumirea „fructe”, „legume” sau „ciuperci”, urmată de mențiunea „în proporții variabile”, urmată imediat de o listă a fructelor, legumelor sau ciupercilor prezente. În astfel de cazuri, amestecul este cuprins în lista ingredientelor în conformitate cu art. 16 alin. (1), în funcție de cantitatea totală a fructelor, legumelor sau ciupercilor prezente
5. Amestecurile de condimente sau plante aromatice, atunci cînd niciunul sau niciuna nu	Pot fi afișate într-o ordine diferită, cu condiția ca lista ingredientelor să fie însoțită de o mențiune cum ar fi „în proporție variabilă”

predomină în proporție, în funcție de cantitate	
6. Ingrediente care reprezintă mai puțin de 2% din produsul finit	Pot fi înscrise în listă într-o ordine diferită, după celelalte ingrediente
7. Ingrediente care sînt asemănătoare sau se pot înlocui unul cu altul, care ar putea fi utilizate în fabricarea sau prepararea unui produs alimentar fără a-i modifica compoziția, natura sau valoarea percepută, cu condiția ca acestea să reprezinte mai puțin de 2% din produsul finit	Pot fi desemnate în lista ingredientelor prin mențiunea „conține ... și/sau ...” în cazul în care cel puțin unul dintre cel mult două ingrediente este prezent în produsul finit. Această prevedere nu se aplică aditivilor alimentari sau ingredientelor din lista prevăzută în secțiunea a 3-a din prezenta anexă, nici substanțelor sau produselor care provoacă alergii sau intoleranță de pe lista prevăzută în anexa nr. 1
8. Uleiuri rafinate de origine vegetală	Pot fi grupate în lista ingredientelor sub denumirea „uleiuri vegetale”, urmată imediat de o listă de mențiuni privind originea vegetală specifică, ce poate fi urmată de expresia „în proporții variate”. În cazul în care sînt grupate, uleiurile vegetale sînt incluse în lista ingredientelor în conformitate cu art. 16 alin. (1), în funcție de cantitatea totală a uleiurilor vegetale prezente. Expresia „total hidrogenat” sau „parțial hidrogenat”, după caz, trebuie să însoțească indicarea unui ulei hidrogenat
9. Grăsimi rafinate de origine vegetală	Pot fi grupate în lista ingredientelor sub denumirea „grăsimi vegetale”, urmată imediat de o listă de mențiuni privind originea vegetală specifică, ce poate fi urmată de expresia „în proporții variate”. În cazul în care sînt grupate, grăsimile vegetale sînt incluse în lista ingredientelor în conformitate cu art. 16 alin. (1), în funcție de cantitatea totală a grăsimilor vegetale prezente. Expresia „total hidrogenat” sau „parțial hidrogenat”, după caz, trebuie să însoțească indicarea unei grăsimi vegetale hidrogenate

Secțiunea a 2-a
Desemnarea anumitor ingrediente prin denumirea unei
categorii în loc de o denumire specifică

Fără a aduce atingere art. 19, ingredientele care aparțin uneia dintre categoriile de produse alimentare enumerate mai jos și sînt compuși ai unui alt produs alimentar pot fi desemnate recurgîndu-se la denumirea categoriei mai degrabă decît la denumirea specifică.

Definiția categoriei de produs alimentar	Denumire
1. Uleiuri rafinate de origine animală	„Ulei”, completată prin calificativul „animal” sau prin indicarea originii specifice animale. Expresia „total hidrogenat” sau „parțial hidrogenat”, după caz, trebuie să însoțească indicarea unui ulei hidrogenat
2. Grăsimi rafinate de origine animală	„Grăsimi”, completată prin calificativul „animală” sau prin indicarea originii specifice animale. Expresia „total hidrogenat” sau „parțial hidrogenat”, după caz, trebuie să însoțească indicarea unei grăsimi hidrogenate
3. Amestecuri de făină provenind din două sau mai multe specii de cereale	„Făină”, urmată de enumerarea soiurilor de cereale din care provine, în ordinea descrescătoare a greutateii
4. Amidon sau fecule, precum și amidon sau fecule modificate pe cale fizică sau enzimatică	„Amidon”
5. Orice specie de pește, atunci cînd peștele constituie un ingredient al altui produs alimentar și sub rezerva ca denumirea și prezentarea acestui produs să nu se refere la o specie anume de pește	„Pește”
6. Orice tip de brînză, atunci cînd brînză sau amestecul de brînzeturi constituie un ingredient al altui produs alimentar și sub rezerva că denumirea și prezentarea acestui produs nu se referă la un tip anume de	„Brînzeturi”

brânză							
7. Orice condiment care nu depășește 2% din cantitatea produsului	„Condiment (condimente)” sau „amestec de condimente”						
8. Orice plante aromatice sau părți de plante aromatice care nu depășesc 2% din greutatea produsului	„Plantă aromatică (plante aromatice)” sau „amestec de plante aromatice”						
9. Orice tipuri de preparate pe bază de gumă utilizate la fabricarea de gumă bază pentru guma de mestecat	„Gumă bază”						
10. Pesmet de orice origine	„Pesmet”						
11. Orice categorie de zaharoze	„Zahăr”						
12. Dextroză anhidră sau monohidrată	„Dextroză”						
13. Sirop de glucoză și sirop de glucoză deshidratat	„Sirop de glucoză”						
14. Toate proteinele din lapte (cazeine, cazeinate și proteine din zer și din lactoseruri) și amestecurile lor	„Proteine din lapte”						
15. Unt de cacao presat, de centrifugă sau rafinat	„Unt de cacao”						
16. Toate tipurile de vin	„Vin”						
17. Mușchii scheletici ⁽¹⁾ ai mamiferelor și ai speciilor de păsări recunoscute ca fiind adecvate consumului uman împreună cu țesutul inclus în mod natural sau aderent, în cazul în care conținutul total de grăsime și țesut conjunctiv nu depășește valorile indicate mai jos și în cazul în care carnea reprezintă un ingredient al altui produs alimentar. Conținuturile maxime de grăsime și țesut conjunctiv pentru ingredientele desemnate de termenul „carne de ...”	„Carne de ...” și denumirea speciilor de animale de la care provine						
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Specii</th> <th>Conținutul de grăsimi</th> <th>Raport collagen/proteine din carne⁽²⁾</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Mamiferele (altele decât iepurii și porcinele) și amestecurile de</td> <td>25%</td> <td>25%</td> </tr> </tbody> </table>	Specii	Conținutul de grăsimi	Raport collagen/proteine din carne ⁽²⁾	Mamiferele (altele decât iepurii și porcinele) și amestecurile de	25%	25%	
Specii	Conținutul de grăsimi	Raport collagen/proteine din carne ⁽²⁾					
Mamiferele (altele decât iepurii și porcinele) și amestecurile de	25%	25%					

specii în care predomină mamiferele			
Porcine	30%	25%	
Păsări și iepuri	15%	10%	
<p>Dacă aceste limite maxime sînt depășite, dar toate celelalte criterii pentru definirea termenului „carne” sînt respectate, conținutul de „carne de ...” trebuie să fie ajustat în sens descrescător în consecință, iar lista ingredientelor trebuie să menționeze, pe lîngă termenul „carne de ...”, prezența grăsimilor și/sau a țesutului conjunctiv.</p> <p>Produsele acoperite de definiția „carne separată mecanic” se exclud din această definiție</p>			
18. Toate tipurile de produse cuprinse în definiția „carne separată mecanic”			„Carne separată mecanic” și denumirea speciilor de animale de la care provine

(1) Diafragma și mușchii maseteri fac parte din mușchii scheletici, în timp ce inima, limba, mușchii capului (alții decît mușchii maseteri), mușchii carpieni, tarsieni și cei ai cozii sînt excluși.

(2) Raportul collagen/proteine din carne este exprimat ca procentul de collagen din proteinele din carne. Conținutul de collagen se obține prin înmulțirea conținutului de hidroxiprolină cu 8.

Secțiunea a 3-a

Desemnarea anumitor ingrediente prin denumirea categoriei acestora, urmată de numele specific sau de numărul E

Fără a aduce atingere art. 19, aditivii alimentari sau enzimele alimentare, alții/altele decît cei/cele specificați/specificate la art. 18 pct. 1), aparținînd uneia dintre categoriile enumerate în prezenta secțiune, trebuie să fie desemnați /desemnate prin denumirea categoriei acestora, urmată de numele specific sau, dacă este cazul, de numărul E. În cazul în care un ingredient aparține mai multor categorii, este indicată categoria care corespunde funcției sale principale în cazul produsului alimentar respectiv.

Acidifiant

Corector de aciditate

Agent antiaglomerant
Antispumant
Antioxidant
Agent de încărcare
Colorant
Emulsifiant
Săruri de topire (doar pentru brânzeturile topite și produsele pe bază de brânzeturi topite)
Agent de întărire
Potențiator de aromă
Agent de tratare a făinii
Agenți de spumare
Agent gelatinizant
Agent de glazurare
Agent de umezire
Amidon modificat (numele specific sau numărul E nu sînt obligatorii)
Conservant
Agent de propulsare
Agent de afînare
Agenți de sechestrare
Stabilizator
Îndulcitor
Agent de îngroșare

Secțiunea a 4-a **Desemnarea aromelor în lista ingredientelor**

1. Aromele sînt desemnate:

– fie prin termenul „arome” sau printr-o denumire mai specifică ori o descriere a aromei, după cum urmează:

„substanță aromatizantă” – substanța chimică definită cu proprietăți aromatizante;

„substanță aromatizantă naturală” – substanța aromatizantă obținută prin procese fizice, enzimatică sau microbiologice corespunzătoare din materii de origine vegetală, animală sau microbiologică, fie în stare brută, fie după procesarea acestora pentru consumul uman, prin unul sau mai multe procese de preparare a alimentelor tradiționale. Substanțele aromatizante naturale corespund substanțelor care sînt prezente în mod natural și au fost identificate în natură;

„preparat aromatizant” – produs, altul decît substanțele aromatizante, obținut din produse alimentare sau materii de origine vegetală, animală ori microbiologică, obținute prin procese fizice, enzimatică sau microbiologice corespunzătoare, după

procesarea acestora pentru consumul uman prin unul sau mai multe procese de preparare a alimentelor tradiționale;

„aromă obținută prin tratament termic” – produs obținut după tratamentul termic al unui amestec de ingrediente care nu au în mod obligatoriu proprietăți aromatizante, dintre care cel puțin unul conține azot (gruparea amino) și altul este un zahăr reducător; ingredientele pentru producția aromelor obținute prin tratament termic pot fi alimente sau materii prime;

„precursor de aromă” – produs care nu are în mod obligatoriu proprietăți aromatizante, fiind adăugat intenționat în produsul alimentar cu unicul scop de a da aromă prin descompunere sau în reacție cu alte componente în timpul procesării produsului alimentar; acesta poate fi obținut din alimente sau materii prime;

„altă aromă” – aromă adăugată la un produs alimentar pentru a da miros sau gust și care nu se regăsește în definițiile date la pct. 1;

– fie prin termenul „aromă/arome de fum” sau „aromă/arome de fum produsă/produse din aliment/e” (de exemplu, „aromă de fum produsă din fag”), dacă „aromă de fum” este un produs obținut prin fracționarea și purificarea unui condensat de fum care produce condensate de fum primare, fracții primare de gudron și/sau arome de fum derivate și dă produselor alimentare o aromă de produs afumat.

2. Termenul „natural”, în contextul descrierii aromelor, poate fi utilizat doar în cazul în care componenta aromatizantă conține numai preparate aromatizante și/sau substanțe aromatizante naturale.

3. Chinina și/sau cafeina, folosite ca arome pentru producerea sau prepararea unui produs alimentar, se menționează în funcție de denumire pe lista ingredientelor, imediat după cuvântul „aromă (arome)”.

Secțiunea a 5-a

Desemnarea ingredientelor compuse

1. Un ingredient compus poate să figureze în lista ingredientelor sub denumirea sa, dacă aceasta este consacrată prin folosire, în funcție de ponderea sa cantitativă, fiind urmat imediat de enumerarea propriilor ingrediente.

2. Fără a aduce atingere art. 19, enumerarea ingredientelor nu este obligatorie pentru ingredientele compuse:

a) în cazul în care compoziția ingredientului compus reprezintă mai puțin de 2% din produsul finit; cu toate acestea, respectiva dispoziție nu se aplică aditivilor alimentari, sub rezerva dispozițiilor art. 18 subpct. 1)–4);

b) în cazul ingredientelor compuse, formate din amestecuri de condimente și/sau plante aromatice, care reprezintă mai puțin de 2% din produsul finit, cu excepția aditivilor alimentari, sub rezerva dispozițiilor art. 18 subpct. 1)–4); sau

c) în cazul în care ingredientul compus este un produs alimentar pentru care nu este prevăzută indicarea listei ingredientelor.

INDICAREA CANTITATIVĂ A INGREDIENTELOR

1. Nu este necesară indicarea cantitativă:

a) pentru un ingredient sau o categorie de ingrediente:

– a căror cantitate netă după scurgere este indicată în conformitate cu pct. 5 din anexa nr. 8;

– a căror cantitate este obligatoriu să figureze deja pe etichetă;

– care sînt utilizate în doză mică în scopul aromatizării;

– care, deși figurează în denumirea produsului alimentar, nu pot să influențeze alegerea consumatorului deoarece variația de cantitate nu este esențială pentru a caracteriza produsul alimentar sau de natură să îl diferențieze de alte produse similare;

b) atunci cînd dispozițiile specifice stipulează în mod precis cantitatea de ingredient sau categoria de ingrediente fără a prevedea indicarea lor pe etichetă;

c) în cazurile la care se face referire în anexa nr. 6 secțiunea 1 pct. 4 și 5.

2. Art. 20 alin. (1) lit. a) și b) nu se aplică în cazul:

a) oricărui ingredient sau oricărei categorii de ingrediente cuprins(e) în indicația „cu îndulcitor(i)” sau „cu zahăr (zaharuri) și îndulcitor(i)” în cazul în care respectiva indicație însoțește denumirea produsului alimentar în conformitate cu anexa nr. 2;

b) oricărei vitamine și oricărui mineral adăugat(e) în cazul în care această substanță face obiectul unei declarații nutriționale.

3. Indicarea cantității unui ingredient sau a unei categorii de ingrediente:

a) este exprimată în procente care trebuie să corespundă cantității de ingredient sau de ingrediente în momentul utilizării acestuia/acestora; și

b) apare în cadrul sau imediat lîngă denumirea produsului alimentar sau pe lista ingredientelor, lîngă ingredientul sau categoria de ingrediente în cauză.

4. Prin derogare de la pct. 3:

a) în cazul în care produsele alimentare au suferit o pierdere de umiditate ca urmare a unui tratament termic sau de alt tip, cantitatea se exprimă în procente care trebuie să corespundă cantității de ingredient(e) utilizat(e) raportată la produsul finit, cu excepția cazului în care această cantitate sau cantitatea totală a tuturor ingredientelor indicate pe etichetă depășește 100%, caz în care cantitatea este indicată pe baza cantității ingredientului/ingredientelor utilizat(e) la prepararea a 100 g de produs finit;

b) cantitatea ingredientelor volatile este indicată în funcție de cantitatea din produsul finit;

c) cantitatea de ingrediente utilizate într-o formă concentrată sau deshidratată și reconstituite pe parcursul procesului de fabricație poate fi indicată în funcție de cantitatea de dinainte de concentrare sau deshidratare;

d) în cazul produselor alimentare concentrate sau deshidratate care urmează a fi reconstituite prin adăugarea de apă, cantitatea de ingrediente poate fi indicată în funcție de cantitatea din produsul reconstituit.

DECLARAREA CANTITĂȚII NETE

1. Declarația cantității nete nu este obligatorie în cazul produselor alimentare:

a) care sînt supuse unor pierderi considerabile din volumul sau din masa lor și care sînt vîndute la bucată sau cîntărite în prezența cumpărătorului;

b) a căror cantitate netă este mai mică de 5 g sau de 5 ml; această dispoziție nu se aplică, cu toate acestea, în cazul condimentelor și plantelor aromatice;

c) vîndute în mod normal la bucată, cu condiția ca numărul de bucăți să poată să fie văzut clar și calculat cu ușurință din exterior sau, în caz contrar, ca acesta să fie indicat pe etichetă;

d) nepreambalate.

2. Atunci cînd indicarea unui anumit tip de cantitate (cum ar fi cantitatea nominală, cantitatea minimă, cantitatea medie) este prevăzută de legislație, această cantitate este cantitatea netă în sensul prezentei legi.

3. Atunci cînd un produs preambalat este constituit din două sau mai multe produse preambalate individuale care conțin aceeași cantitate din același produs, indicarea cantității nete este realizată menționînd cantitatea netă conținută în fiecare ambalaj individual și numărul total al ambalajelor. Totuși, aceste mențiuni nu sînt obligatorii atunci cînd numărul total al ambalajelor individuale poate să fie văzut clar și calculat cu ușurință din exterior și atunci cînd cel puțin o indicație a cantității nete din fiecare ambalaj individual poate să fie văzută clar din exterior.

4. Atunci cînd un produs preambalat este constituit din două sau mai multe ambalaje individuale, care nu sînt considerate unități de vînzare, indicarea cantității nete este realizată menționînd cantitatea netă totală și numărul total de ambalaje individuale.

5. Atunci cînd un aliment solid este prezentat într-un mediu lichid de acoperire, cantitatea netă a componentei solide după scurgere este, de asemenea, indicată pe etichetă. În cazul în care produsul alimentar a fost glazurat, cantitatea netă declarată a produsului alimentar trebuie să excludă glazura.

În sensul prezentului punct, prin „mediu lichid” se înțeleg produsele menționate în continuare, eventual în amestecuri între ele și, de asemenea, atunci cînd acestea se prezintă congelate sau congelate rapid, cu condiția ca lichidul să nu fie decît un element auxiliar în raport cu elementele esențiale ale acestui preparat și să nu influențeze, în consecință, în mod decisiv cumpărarea: apă, soluții apoase de săruri, saramuri, soluții apoase de acizi alimentari, oțet, soluții apoase de zaharuri, soluții apoase de alte substanțe sau materii îndulcitoare, sucuri de fructe sau de legume în cazul fructelor sau legumelor.

DATA DURABILITĂȚII MINIMALE, DATA-LIMITĂ DE CONSUM, DATA CONGELĂRII

1. Data durabilității minimale este indicată după cum urmează:

a) este precedată de mențiunea:

„A se consuma de preferință înainte de ...”;

b) mențiunea prevăzută la lit. a) este însoțită:

– de data propriu-zisă; sau

– de o referire la locul în care data este indicată pe etichetă.

Dacă este necesar, mențiunile respective se completează cu indicații privind condițiile de păstrare, a căror respectare asigură durabilitatea indicată;

c) data durabilității minimale constă în indicarea zilei, lunii și a anului în formă necodificată;

d) sub rezerva actelor normative care stabilesc alte cerințe cu privire la data durabilității minimale, menționarea acesteia nu este impusă în cazul:

– fructelor și legumelor proaspete, inclusiv cartofilor, care nu au fost curățate, tăiate sau nu au făcut obiectul altui tratament similar; această derogare nu se aplică semințelor încolțite și altor produse similare, cum ar fi germenii de leguminoase;

– vinurilor, vinurilor licoroase, vinurilor spumoase, vinurilor aromatizate și produselor similare obținute din alte fructe decât strugurii, precum și al băuturilor care corespund codurilor NC 2206 00 obținute din struguri sau din must de struguri;

– băuturilor care conțin 10% sau mai mult alcool în volum;

– produselor de panificație și de patiserie care, prin natura lor, sînt consumate în mod normal într-un răstimp de douăzeci și patru de ore după fabricare;

– oțeturilor;

– sării de bucătărie;

– zahărului în stare solidă;

– produselor zaharoase care constau aproape exclusiv din zaharuri aromatizate și/sau colorate;

– gumelor de mestecat și produselor similare de mestecat.

2. Data-limită de consum este indicată după cum urmează:

a) este precedată de mențiunea „Expiră la ...”;

b) mențiunea prevăzută la lit. a) este însoțită:

– de data propriu-zisă; sau

– de o referire la locul în care data este indicată pe etichetă.

Aceste mențiuni sînt urmate de o descriere a condițiilor de păstrare care trebuie respectate;

c) data-limită de consum constă în indicarea zilei, a lunii și a anului în această ordine și în formă necodificată;

d) data-limită de consum este indicată pe fiecare porție preambalată individuală.

3. Data congelării sau a primei congelări, așa cum este menționată la pct. 6 din anexa nr. 2, se indică după cum urmează:

a) este precedată de mențiunea „Congelat la...”;

b) mențiunea prevăzută la lit. a) este însoțită:

– de data propriu-zisă; sau

– de o referire la locul în care este indicată data pe etichetă;

c) data congelării constă în indicarea zilei, lunii și a anului în această ordine și în formă necodificată.

**TIPURI DE CARNE PENTRU CARE INDICAREA ȚĂRII DE ORIGINE
SAU A LOCULUI DE PROVENIENȚĂ ESTE OBLIGATORIE**

Coduri NC (Nomenclatura combinată 2014)	Descriere
0201	Carne de animale din specia bovine, proaspătă sau refrigerată
0202	Carne de animale din specia bovine, congelată
0203	Carne de animale din specia porcină, proaspătă, refrigerată sau congelată
0204	Carne de animale din speciile ovine sau caprine, proaspătă, refrigerată sau congelată
0205	Carne de cal, de măgar sau de catâr, proaspătă, refrigerată sau congelată
0206	Organe comestibile de animale din speciile bovine, porcine, ovine, caprine, de cai, de măgari sau de catâri, proaspete, refrigerate sau congelate
0207	Carne și organe comestibile de păsări de la poziția 0105, proaspete, refrigerate sau congelate
0303	Pești congelați, cu excepția fileurilor de pește și a cărnii de pește de la poziția 0304

CONCENTRAȚIA ALCOOLICĂ

Concentrația alcoolică dobândită a băuturilor care conțin mai mult de 1,2% de alcool în volum este indicată printr-o cifră care nu are mai mult de o zecimală. Aceasta este urmată de simbolul „% vol.” și poate fi precedată de termenul „alcool” sau de abrevierea „alc.”.

Concentrația alcoolică dobândită este stabilită la 20°C.

Toleranțele pozitive și negative permise în ceea ce privește indicarea concentrației alcoolice și exprimate în valori absolute sînt enumerate în tabelul următor. Acestea se aplică fără a aduce atingere toleranțelor care rezultă din metoda de analiză utilizată pentru determinarea concentrației alcoolice.

Descrierea băuturii	Toleranță pozitivă sau negativă
1. Bere inclusă la codul NC 2203 00, cu o concentrație alcoolică ce nu depășește 5,5% în volum; băuturi necarbogazoase, incluse la codul NC 2206 00, obținute din struguri	0,5 % vol.
2. Bere cu o concentrație alcoolică ce depășește 5,5% în volum; băuturi spumoase, incluse la codul NC 2206 00, obținute din struguri, diverse tipuri de cidru, cidru din pere și alte băuturi fermentate similare, obținute din alte fructe decît strugurii, eventual petiante sau spumante; hidromel	1 % vol.
3. Băuturi ce conțin fructe sau părți de plante macerate	1,5 % vol.
4. Orice alte băuturi care conțin mai mult de 1,2% alcool în volum	0,3 % vol.

CONSUMUL DE REFERINȚĂ**Secțiunea 1****Consumul zilnic de referință de vitamine și minerale (adulți)**

1. Vitamine și minerale care pot fi declarate și valorile nutriționale de referință ale acestora (VNR)

Vitamina A (μg)	800
Vitamina D (μg)	5
Vitamina E (mg)	12
Vitamina K (μg)	75
Vitamina C (mg)	80
Tiamină (mg)	1,1
Riboflavină (mg)	1,4
Niacină (mg)	16
Vitamina B6 (mg)	1,4
Acid folic (μg)	200
Vitamina B12 (μg)	2,5
Biotină (μg)	50
Acid pantotenic (mg)	6
Potasiu (mg)	2 000
Clorură (mg)	800
Calciu (mg)	800
Fosfor (mg)	700
Magneziu (mg)	375
Fier (mg)	14
Zinc (mg)	10
Cupru (mg)	1
Mangan (mg)	2
Fluorură (mg)	3,5
Seleniu (μg)	55
Crom (μg)	40
Molibden (μg)	50
Iod (μg)	150

2. Cantități semnificative de vitamine și minerale

Pentru a stabili ce înseamnă cantitate semnificativă, ar trebui să fie luate în considerare, în general, următoarele valori:

- a) 15% din valorile de referință ale nutrientului specificat la pct. 1, per 100 g sau 100 ml, în cazul altor produse decât băuturile;
- b) 7,5% din valorile de referință ale nutrientului specificat la pct. 1, per 100 ml, în cazul băuturilor; sau
- c) 15% din valorile de referință ale nutrientului specificat la pct. 1, per porție, în cazul în care ambalajul conține o singură porție.

Secțiunea a 2-a
Consumul de referință pentru valoarea energetică și nutrienți
selectați, alții decât vitaminele și mineralele (adulți)

Valoarea energetică sau nutrient	Consumul de referință
Valoarea energetică	8 400 kJ/2 000 kcal
Grăsime totală	70 g
Acizi grași saturați	20 g
Glucide	260 g
Zaharuri	90 g
Proteine	50 g
Sare	6 g

FACTORI DE CONVERSIE**Factori de conversie pentru calculul valorii energetice**

Valoarea energetică care urmează să fie declarată se calculează utilizând următorii factori de conversie:

glucide (cu excepția poliolilor)	17 kJ/g – 4 kcal/g
polioli	10 kJ/g – 2,4 kcal/g
proteine	17 kJ/g – 4 kcal/g
grăsimi	37 kJ/g – 9 kcal/g
salatrim	25 kJ/g – 6 kcal/g
alcool etilic (etanol)	29 kJ/g – 7 kcal/g
acizi organici	13 kJ/g – 3 kcal/g
fibre	8 kJ/g – 2 kcal/g
eritritol	0 kJ/g – 0 kcal/g

EXPRIMAREA ȘI PREZENTAREA DECLARAȚIEI NUTRIȚIONALE

Unitățile de măsură utilizate în declarația nutrițională pentru valoarea energetică [kilojouli (kJ) și kilocalorii (kcal)] sau pentru masă [grame (g), miligrame (mg) sau micrograme (μg)] și ordinea prezentării informațiilor, după caz, sînt următoarele:

Valoare energetică	kJ/kcal
<i>grăsimi</i>	g
din care:	
– acizi grași saturați	g
– acizi grași mononesaturați	g
– acizi grași polinesaturați	g
<i>glucide</i>	g
din care:	
– zaharuri	g
– polioli	g
– amidon	g
<i>fibre</i>	g
<i>proteine</i>	g
<i>sare</i>	g
<i>vitamine și minerale</i>	unitățile de măsură prevăzute în anexa nr. 12 secțiunea 1 pct. 1